

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 2
IM. GEN. TADEUSZA KUTRZEBY W GOSTYNIU

WYMAGANIA EDUKACYJNE
PRZYRODA

WYMAGANIA EDUKACYJNE niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen klasyfikacyjnych z przyrody, wynikające z realizowanego przez nauczycieli programu nauczania

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Poznajemy warsztat przyrodnika	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – wymienia dwa elementy przyrody nieożywionej – wymienia dwa elementy przyrody ożywionej – wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata – podaje dwa przykłady informacji uzyskanych dzięki wybranym zmysłom – wyjaśnia, czym jest obserwacja – podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie – przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki – notuje dwa/trzy spostrzeżenia dotyczące obserwowanych obiektów – wykonuje schematyczny rysunek obserwowanego obiektu – dokonuje pomiaru z wykorzystaniem taśmy mierniczej – podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokręgu – wyznacza – na podstawie instrukcji słownej – główne kierunki geograficzne za pomocą kompasu – określa warunki wyznaczania kierunku północnego za pomocą gnomonu, czyli prostego patyka lub pręta, w słoneczny dzień

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie pojęcia przyroda – wymienia trzy niezbędne do życia składniki przyrody nieożywionej – podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka – omawia na przykładach rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata – wymienia źródła informacji o przyrodzie – omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń – przyporządkowuje przyrząd służący do prowadzenia obserwacji do obserwowanego obiektu – wymienia propozycje przyrządów, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie – określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów – opisuje sposób użycia taśmy mierniczej – podaje nazwy głównych kierunków geograficznych – przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych – określa warunki korzystania z kompasu – posługując się instrukcją, wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu
OCENA Dобра	Uczeń: – wymienia cechy ożywionych elementów przyrody – wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka – porównuje liczbę i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów – wymienia cechy przyrodnika – określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody – omawia etapy doświadczenia – planuje miejsca dwóch/trzech obserwacji – proponuje przyrząd odpowiedni do obserwacji konkretnego obiektu – wymienia najważniejsze części mikroskopu – wyjaśnia, co to jest widnokrąg – omawia budowę kompasu – samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu – wyjaśnia, w jaki sposób wyznacza się kierunki pośrednie

OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń – podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą ożywioną – klasyfikuje wskazane elementy na: ożywione składniki przyrody, nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka – wyjaśnia, w jakim celu prowadzi się doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze – wyjaśnia różnice między eksperymentem a doświadczeniem – planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie – uzasadnia celowość zaplanowanej obserwacji – omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej – podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych – porównuje dokładność wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu – wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na jej pozostałe elementy – na podstawie obserwacji podejmuje próbę przewidzenia niektórych sytuacji i zjawisk, np. dotyczących pogody, zachowania zwierząt – przeprowadza dowolne doświadczenie, posługując się instrukcją, zapisuje obserwacje i wyniki – wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów doświadczalnych – przygotowuje notatkę na temat innych przyrządów służących do prowadzenia obserwacji, np. odległych obiektów lub głębin – omawia sposób wyznaczania kierunku północnego na podstawie położenia Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów – wskazuje w najbliższym otoczeniu po dwa przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych – podaje dwa przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych – porównuje ciała stałe z cieczami pod względem jednej właściwości, np. kształtu – wymienia stany skupienia wody w przyrodzie – podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia – omawia budowę termometru – odczytuje wskazania termometru – wyjaśnia, na czym polega krzepnięcie i topnienie – wymienia przynajmniej trzy składniki pogody – rozpoznaje na dowolnej ilustracji rodzaje opadów – wyjaśnia, dlaczego burze są groźne – dobiera odpowiednie przyrządy służące do pomiaru trzech składników pogody – odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego – na podstawie instrukcji buduje wiatromierz – odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody – przedstawia stopień zachmurzenia za pomocą symboli – przedstawia rodzaj opadów za pomocą symboli – wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, zachód Słońca – rysuje „drogę” Słońca na niebie – podaje daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku – podaje po trzy przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku
---	--

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wymienia stany skupienia, w których występują substancje – podaje dwa/trzy przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym – wyjaśnia zasadę działania termometru – przeprowadza, zgodnie z instrukcją, doświadczenia wykazujące: -wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody -obecność pary wodnej w powietrzu – wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody – wyjaśnia, co nazywamy pogodą – podaje nazwy osadów atmosferycznych – zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną – omawia sposób pomiaru ilości opadów – podaje jednostki, w których wyraża się składniki pogody – buduje deszczomierz na podstawie instrukcji – prowadzi tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody – określa aktualny stopień zachmurzenia nieba na podstawie obserwacji – opisuje tęgę – omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokręgiem – omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia – wyjaśnia pojęcia: równonoc, przesilenie – omawia cechy pogody w poszczególnych porach roku
OCENA Dобра	Uczeń: – wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej – podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy oraz gazów – wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania – formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń – przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru – podaje, z czego są zbudowane chmury – rozróżnia rodzaje osadów atmosferycznych na ilustracjach – wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne – wyjaśnia, jak powstaje wiatr – wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych – dokonuje pomiaru składników pogody – prowadzi kalendarz pogody – przygotowuje możliwą prognozę pogody dla swojej miejscowości na następny dzień – określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą powietrza – określa zależność między wysokością Słońca a długością cienia – wyjaśnia pojęcie górowanie Słońca – omawia zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokręgiem w poszczególnych porach roku

OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń – klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości – wyjaśnia, na czym polega kruchość, plastyczność i sprężystość – porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów – opisuje zasadę działania termometru cieczowego – dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu – podaje znane z życia codziennego przykłady zmian stanów skupienia wody – przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie – wyjaśnia, jak tworzy się nazwę wiatru – rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów – wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów – odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych – określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji – omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia – porównuje wysokość Słońca nad widnokretem oraz długość cienia podczas górowania w poszczególnych porach roku
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – uzasadnia, popierając swoje stanowisko przykładami z życia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał – przedstawia zmiany stanów skupienia wody podczas jej krążenia w przyrodzie, posługując się wykonanym przez siebie rysunkiem – wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi – na podstawie opisu przedstawia – w formie mapy – prognozę pogody dla Polski – podaje przykłady praktycznego wykorzystania wiadomości dotyczących zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia, np. wybór ubrania, pielęgnacja roślin, ustawienie budy dla psa

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Poznajemy świat organizmów	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – wyjaśnia, po czym rozpoznaje się organizm – wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów – omawia jedną wybraną przez siebie czynność życiową organizmów – odróżnia przedstawione na ilustracji organizmy jednokomórkowe od organizmów wielokomórkowych – określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny – podaje przykłady organizmów cudzożywnych: mięsożernych, roślinożernych i wszystkożernych – wskazuje na ilustracji charakterystyczne cechy drapieżników – układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów; układa jeden łańcuch pokarmowy na podstawie analizy sieci pokarmowej – wymienia korzyści wynikające z uprawy roślin w domu i ogrodzie – podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka w domu – podaje przykład drobnego zwierzęcia żyjącego w domu – rozpoznaje trzy zwierzęta żyjące w ogrodzie
OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wyjaśnia pojęcia: organizm jednokomórkowy, organizm wielokomórkowy – podaje charakterystyczne cechy organizmów – wymienia czynności życiowe organizmów – rozpoznaje na ilustracji wybrane organy/narządy – dzieli organizmy cudzożywne ze względu na rodzaj pokarmu – podaje przykłady organizmów roślinożernych – dzieli mięsożerców na drapieżniki i padlinożerców; wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność – wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe; podaje nazwy ogniów łańcucha pokarmowego – podaje trzy przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw – wyjaśnia, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana – omawia zasady opieki nad zwierzętami – podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście – wykonuje zielnik, w którym umieszcza pięć okazów

OCENA DOBRA	Uczeń: – opisuje omawia hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych – charakteryzuje czynności życiowe organizmów – omawia cechy rozmnażania płciowego i bezpłciowego – wyjaśnia pojęcia: organizm samożywny, organizm cudzożywny – wymienia cechy roślinożerców – wymienia, podając przykłady, sposoby zdobywania pokarmu przez organizmy cudzożywne – podaje przykłady zwierząt odżywiających się szczątkami glebowymi (B); – wymienia przedstawicieli pasożytów – wyjaśnia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego – rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe – wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin – określa cel hodowania zwierząt w domu – wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu – wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt – wyjaśnia, dlaczego coraz więcej dzikich zwierząt przybywa do miast
OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń – opisuje podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy, np. ruch, – porównuje rozmnażanie płciowe z rozmnażaniem bezpłciowym – omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny – określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi – wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo – omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym – opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy – formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – omawia podział organizmów na pięć królestw – prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat pasożytnictwa w świecie roślin; podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt – wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa – uzasadnia, że zniszczenie jednego z ogniw łańcucha pokarmowego może doprowadzić do wyginięcia innych ogniw – prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe – przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Odkrywamy tajemnice ciała człowieka	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – podaje przykłady produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy – omawia znaczenie wody dla organizmu – wskazuje na modelu położenie poszczególnych narządów przewodu pokarmowego – wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm – uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem – wskazuje na schemacie serce i naczynia krwionośne – wymienia rodzaje naczyń krwionośnych – mierzy puls – podaje dwa przykłady zachowań korzystnie wpływających na pracę układu krążenia – pokazuje na modelu lub planszy dydaktycznej położenie narządów budujących układ oddechowy – wymienia zasady higieny układu oddechowego – wskazuje na sobie, modelu lub planszy elementy szkieletu – wyjaśnia pojęcie stawy – omawia dwie zasady higieny układu ruchu – wskazuje na planszy położenie układu nerwowego – wskazuje na planszy lub modelu położenie narządów zmysłów – wymienia zadania narządów smaku i powonienia – wymienia, podając przykłady, rodzaje smaków – wymienia dwa zachowania wpływające niekorzystnie na układ nerwowy – wskazuje na planszy położenie narządów układu rozrodczego – rozpoznaje komórki rozrodcze: męską i żeńską – wyjaśnia pojęcie zapłodnienie – podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci – podaje dwa przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wymienia składniki pokarmowe – przyporządkowuje podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej – wymienia narządy budujące przewód pokarmowy – omawia rolę układu pokarmowego – podaje zasady higieny układu pokarmowego – omawia rolę serca i naczyń krwionośnych – pokazuje na schemacie poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych – wymienia narządy budujące drogi oddechowe – wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrówki przez drogi oddechowe – określa rolę układu oddechowego – opisuje zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu – wymienia elementy budujące układ ruchu – podaje nazwy i wskazuje główne elementy szkieletu – wymienia trzy funkcje szkieletu – wymienia zasady higieny układu ruchu – omawia rolę poszczególnych narządów zmysłów – omawia rolę skóry jako narządu zmysłu – wymienia zasady higieny oczu i uszu – wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy – określa rolę układu rozrodczego – omawia zasady higieny układu rozrodczego – wskazuje na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu – wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców – omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania
---	---

OCENA DOBRA	Uczeń – omawia rolę składników pokarmowych w organizmie – wymienia produkty zawierające sole mineralne – wyjaśnia pojęcie trawienie – opisuje drogę pokarmu w organizmie – omawia, co dzieje się w organizmie po zakończeniu trawienia pokarmu – wymienia funkcje układu krwionośnego – wyjaśnia, czym jest tętno – omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie – określa cel wymiany gazowej – omawia rolę poszczególnych narządów układu oddechowego – wyjaśnia, dlaczego drogi oddechowe są wyściełane przez komórki z rzęskami – rozróżnia rodzaje połączeń kości – podaje nazwy głównych stawów u człowieka – wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem – wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową – omawia zasady higieny układu nerwowego – omawia rolę poszczególnych narządów układu rozrodczego – opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania
---	--

OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń – omawia rolę witamin – omawia rolę soli mineralnych w organizmie – wyjaśnia rolę enzymów trawiennych – wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu – wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny – podaje przykłady produktów żywnościowych korzystnie wpływających na pracę układu krwionośnego – wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego – wykonuje schematyczny rysunek ilustrujący wymianę gazową zachodzącą w płucach – na modelu lub planszy wskazuje kości o różnych kształtach – omawia pracę mięśni szkieletowych – wymienia zadania mózgu, rdzenia kręgowego i nerwów – wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia – podaje wspólną cechę narządów węchu i smaku – wskazuje na planszy drogę informacji dźwiękowych – uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów – na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia – omawia przebieg rozwoju nowego organizmu – wskazuje na planszy narządy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego – wyjaśnia na przykładach, czym jest odpowiedzialność
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – wymienia wybrane objawy niedoboru jednej z poznanych witamin – omawia rolę narządów wspomagających trawienie – proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego – planuje i prezentuje doświadczenie potwierdzające obecność pary wodnej w wydychanym powietrzu – wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała – wskazuje na planszy elementy budowy oka: soczewkę, siatkówkę i źrenicę – omawia, korzystając z planszy, w jaki sposób powstaje obraz oglądanego obiektu – wyjaśnia przyczyny różnic w budowie układu rozrodczego żeńskiego i męskiego – prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Odkrywamy tajemnice zdrowia	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia – korzystając z piramidy zdrowego żywienia, wskazuje produkty, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach – wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk – omawia sposoby dbania o zęby – wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu – wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych i zwierząt pasożytniczych – wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą oddechową – wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych przez uszkodzoną skórę – wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą pokarmową – wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie – odróżnia muchomora sromotnikowego od innych grzybów – określa sposób postępowania po użądleniu – omawia zasady postępowania podczas pielęgnacji roślin hodowanych w domu – podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenia dla zdrowia – wymienia rodzaje urazów skóry – podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka – opisuje zachowanie świadczące o mogącym rozwinąć się uzależnieniu od komputera lub telefonu – prezentuje zachowanie asertywne w wybranej sytuacji

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – podaje zasady prawidłowego odżywiania – wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry – opisuje sposób pielęgnacji paznokci – wyjaśnia, na czym polega właściwy dobór odzieży – podaje przykłady wypoczynku czynnego i wypoczynku biernego – wymienia przyczyny chorób zakaźnych – wymienia nazwy chorób przenoszonych drogą oddechową – omawia objawy wybranej choroby przenoszonej drogą oddechową – omawia przyczyny zatruc – określa zachowania zwierzęcia, które mogą świadczyć o tym, że jest ono chore na wściekliznę – określa zasady postępowania w czasie burzy, gdy przebywa się w domu lub poza nim – rozpoznaje owady, które mogą być groźne – podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu – przyporządkowuje nazwę zagrożenia do symboli umieszczanych na opakowaniach – omawia sposób postępowania w wypadku otarć i skaleczeń – podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać – podaje przykłady skutków działania alkoholu na organizm – podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie
OCENA Dобра	Uczeń: – wyjaśnia wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia – wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia – opisuje sposób pielęgnacji skóry – ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania – wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej – wymienia sposoby zapobiegania chorobom przenoszonym drogą oddechową – wymienia szkody, które pasożyty powodują w organizmie – omawia objawy zatruc – wymienia charakterystyczne cechy muchomora sromotnikowego – wymienia objawy zatrucia grzybami omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości – wyjaśnia, na czym polega palenie bierne – wymienia skutki przyjmowania narkotyków – wyjaśnia, czym jest asertywność

OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń – wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia – omawia skutki niewłaściwego odżywiania się – wyjaśnia, na czym polega higiena osobista – podaje sposoby na uniknięcie zakażenia się grzybicą – porównuje objawy przeziębienia z objawami grypy i anginy – klasyfikuje pasożyty na wewnętrzne i zewnętrzne, podaje ich przykłady – charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka – opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych – wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę – omawia sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję – rozpoznaje dziko rosnące rośliny trujące – omawia zasady postępowania w przypadku oparzeń – wyjaśnia, czym jest uzależnienie – charakteryzuje substancje znajdujące się w dymie papierosowym – uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są obojętne dla zdrowia
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – przygotowuje propozycję prawidłowego jadłospisu na trzy dni, który będzie odpowiedni w okresie dojrzewania – wyjaśnia, czym są szczepionki – przygotowuje informacje na temat objawów boreliozy i sposobów postępowania w przypadku zachorowania na nią – prezentuje plakat informujący o zagrożeniach w swojej okolicy – uzasadnia konieczność zachowań asertywnych – przygotowuje informacje na temat pomocy osobom uzależnionym

Orientujemy się w terenie	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10 – rysuje plan biurka w skali 1 : 10 – wymienia rodzaje map – odczytuje informacje zapisane w legendzie planu – wskazuje kierunki geograficzne na mapie – odszukuje na planie okolicy wskazany obiekt, np. kościół, szkołę

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wyjaśnia, jak powstaje plan – rysuje plan dowolnego przedmiotu (wymiary przedmiotu podzielne bez reszty przez 10) w skali 1 : 10 – wyjaśnia pojęcia: mapa i legenda – rozpoznaje obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych – określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu – opowiada, jak zorientować plan lub mapę za pomocą kompasu
OCENA Dобра	Uczeń: – wyjaśnia, pojęcie skala liczbowa – oblicza wymiary przedmiotu w różnych skalach, np. 1 : 5, 1 : 20, 1 : 50 – opisuje słowami fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie – określa przeznaczenie planu miasta i mapy turystycznej – wyjaśnia, na czym polega orientowanie planu lub mapy – orientuje plan lub mapę za pomocą kompasu
OCENA BARDZO Dобра	Uczeń – rysuje plan pokoju w skali 1 : 50 – dobiera skalę do wykonania planu dowolnego obiektu – wykonuje szkic terenu szkoły – odszukuje na mapie wskazane obiekty – przygotowuje zbiór znaków kartograficznych dla planu lub mapy najbliższej okolicy – orientuje mapę za pomocą obiektów w terenie
OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – wykonuje szkic okolic szkoły – wyjaśnia pojęcia: skala mianowana, podziałka liniowa – porównuje dokładność planu miasta i mapy turystycznej – dostosowuje sposób orientowania mapy do otaczającego terenu

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów – podaje przykłady krajobrazu naturalnego; wymienia nazwy krajobrazów kulturowych – określa rodzaj krajobrazu najbliższej okolicy – rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia – wyjaśnia, czym są równiny – wykonuje modele wzniesienia i doliny – przyporządkowuje jedną/dwie pokazane skały do poszczególnych grup – podaje przykłady wód słonych – wskazuje na mapie przykład wód stojących i płynących w najbliższej okolicy – rozpoznaje na zdjęciach krajobraz kulturowy – podaje dwa/trzy przykłady zmian w krajobrazie najbliższej okolicy – wymienia dwie/trzy formy ochrony przyrody w Polsce – podaje dwa/trzy przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych – wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła
OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów – wymienia rodzaje krajobrazów: naturalny, kulturowy – wyjaśnia pojęcie krajobraz kulturowy – wskazuje w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka – omawia na podstawie ilustracji elementy wzniesienia – wskazuje formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy – podaje nazwy grup skał – podaje przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych – podaje przykłady wód słodkich – w tym wód powierzchniowych – wskazuje różnice między oceanem a morzem – na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących – wymienia różnice między jeziorem a stawem – wymienia, podając przykłady, od jakich nazw pochodzą nazwy miejscowości – podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych – wyjaśnia, czym są parki narodowe – podaje przykłady obiektów, które są pomnikami przyrody – omawia sposób zachowania się na obszarach chronionych

OCENA Dобра	Uczeń: – wyjaśnia pojęcie krajobraz – wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz – omawia cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych – wskazuje naturalne składniki krajobrazu najbliższej okolicy – opisuje wklęsłe formy terenu – isuje formy terenu dominujące w krajobrazie najbliższej okolicy – opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych – rozpoznaje co najmniej jedną skałę występującą w najbliższej okolicy – wyjaśnia pojęcia: wody słodkie, wody słone – wykonuje schemat podziału wód powierzchniowych – omawia warunki niezbędne do powstania jeziora – porównuje rzekę z kanałem śródlądowym – omawia zmiany w krajobrazie wynikające z rozwoju rolnictwa – omawia zmiany w krajobrazie związane z rozwojem przemysłu – wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości – wyjaśnia cel ochrony przyrody – wyjaśnia, czym są rezerваты przyrody – wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną – podaje przykład obszaru chronionego lub pomnika przyrody znajdującego się w najbliższej okolicy
OCENA BARDZO Dобра	Uczeń – opisuje krajobraz najbliższej okolicy – klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości – omawia elementy doliny – opisuje skały występujące w najbliższej okolicy – omawia proces powstawania gleby – charakteryzuje wody słodkie występujące na Ziemi – omawia, jak powstają bagna – charakteryzuje wody płynące – podaje przykłady działalności człowieka, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu – wskazuje źródła, z których można uzyskać informacje o historii swojej miejscowości – wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym – na podstawie mapy w podręczniku lub atlasie podaje przykłady pomników przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie Polski i swojego województwa

OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – wskazuje pozytywne i negatywne skutki przekształcenia krajobrazu najbliższej okolicy – przygotowuje krótką prezentację o najciekawszych formach terenu w Polsce i na świecie – przygotowuje kolekcję skał z najbliższej okolicy wraz z ich opisem – prezentuje informacje – najdłuższa rzeka, największe jezioro, największa głębina oceaniczna – wyjaśnia, czym są lodowce i lądolody – przygotowuje plakat lub prezentację multimedialną na temat zmian krajobrazu na przestrzeni dziejów; przygotowuje prezentację multimedialną lub plakat pt. „Moja miejscowość dawniej i dziś” – prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat ochrony przyrody w najbliższej okolicy: gminie, powiecie lub województwie
--	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z Przyrody – KLASA 4

Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie	
OCENA DOPUSZCZAJĄCA	Uczeń: – podaje trzy przystosowania ryb do życia w wodzie – wymienia dwa przykłady innych przystosowań organizmów do życia w wodzie – wskazuje na ilustracji elementy rzeki: źródło, bieg górny, bieg środkowy, bieg dolny, ujście – przyporządkowuje na schematycznym rysunku odpowiednie nazwy do stref życia w jeziorze – odczytuje z ilustracji nazwy dwóch/trzech organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora – wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie – omawia przystosowania zwierząt do zmian temperatury – wskazuje warstwy lasu na planszy dydaktycznej lub ilustracji – wymienia po dwa gatunki organizmów żyjących w dwóch wybranych warstwach lasu – podaje trzy zasady zachowania się w lesie – podaje po dwa przykłady drzew iglastych i liściastych – rozpoznaje dwa drzewa iglaste i dwa liściaste – podaje dwa przykłady znaczenia łąki – wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw – rozpoznaje przynajmniej trzy gatunki poznanych roślin łąkowych – wymienia nazwy zbóż – rozpoznaje na ilustracjach owies, pszenicę i żyto – podaje przykłady warzyw uprawianych na polach – wymienia nazwy dwóch szkodników upraw polowych

OCENA DOSTATECZNA	Uczeń: – podaje nazwy stref życia w jeziorze – wymienia grupy roślin żyjących w strefie przybrzeżnej – rozpoznaje na ilustracjach pospolite rośliny wodne przytwierdzone do podłoża – omawia przystosowania roślin do niskiej lub wysokiej temperatury – podaje nazwy warstw lasu – omawia zasady zachowania się w lesie – rozpoznaje pospolite organizmy żyjące w poszczególnych warstwach lasu – porównuje wygląd igieł sosny z igłami świerka – wymienia cechy budowy roślin iglastych ułatwiające ich rozpoznawanie, np. kształt i liczba igieł, kształt i wielkość szyszek – wymienia cechy ułatwiające rozpoznawanie drzew liściastych – wymienia cechy łąki – wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej – przedstawia w formie łańcucha pokarmowego proste zależności pokarmowe między organizmami żyjącymi na łące – omawia sposoby wykorzystywania roślin zbożowych – rozpoznaje nasiona trzech zbóż – wyjaśnia, które rośliny nazywamy chwastami – uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu
---	---

OCENA DOBRA	Uczeń: – charakteryzuje przystosowania roślin do życia w strefie przybrzeżnej – wymienia czynniki warunkujące życie w poszczególnych strefach jeziora – wymienia zwierzęta żyjące w strefie przybrzeżnej – charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków strefy przybrzeżnej do życia w wodzie – charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające je przed utratą wody – wymienia przykłady przystosowań chroniących zwierzęta przed działaniem wiatru – charakteryzuje warunki abiotyczne panujące w poszczególnych warstwach lasu – rozpoznaje pospolite grzyby jadalne – porównuje drzewa liściaste z drzewami iglastymi – rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste – rozpoznaje przynajmniej sześć gatunków drzew liściastych – wymienia typy lasów rosnących w Polsce – omawia zmiany zachodzące na łące w różnych porach roku – rozpoznaje przynajmniej pięć gatunków roślin występujących na łące – wyjaśnia, w jaki sposób ludzie wykorzystują łąki – wyjaśnia pojęcia: zboża ozime, zboża jare – podaje przykłady wykorzystywania uprawianych warzyw
OCENA BARDZO DOBRA	Uczeń: – charakteryzuje poszczególne strefy jeziora – rozpoznaje na ilustracjach pospolite zwierzęta związane z jeziorami – układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze – omawia negatywną i pozytywną rolę wiatru w życiu roślin – opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych – wymienia przystosowania roślin do wykorzystania światła – charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach – podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych – przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki – uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt – podaje przykłady innych upraw niż zboża i warzywa, wskazując sposoby ich wykorzystywania – przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych – rozpoznaje zboża rosnące w najbliższej okolicy

OCENA CELUJĄCA	Uczeń: – przygotowuje prezentację na temat trzech/czterech organizmów tworzących plankton – prezentuje informacje na temat jezior w Polsce i na świecie – prezentuje informacje na temat przystosowań dwóch/trzech gatunków roślin lub zwierząt do życia w ekstremalnych warunkach lądowych – omawia wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu – omawia wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu – prezentuje informacje na temat roślin iglastych pochodzących z innych regionów świata, które są uprawiane w polskich ogrodach – wykonuje zielnik z poznanych na lekcji roślin łąkowych lub innych roślin – wyjaśnia, w jakiś sposób człowiek może wykorzystać dziko żyjące zwierzęta do ochrony roślin uprawnych przez szkodnikami
--	--